

УДК 821.111'06-3=161.2
ББК 84(4Англ)6-4
Б72

Надруковано за виданням

JAMES BOWEN
THE WORLD ACCORDING TO BOB

The further adventures of one man and his street-wise cat

Copyright © James & Bob Ltd and Connected Content Ltd, 2013

This edition is published by arrangement with Aitken Alexander Associates Ltd. and The Van Lear Agency

Бовен, Джеймс.

Б72 Світ очима кота Боба. Нові пригоди Джеймса та його мудрого вуличного кота : повість / Джеймс Бовен; пер. з англ. Володимир Панченко. — Київ : РІДНА МОВА, 2017. — 192 с. — (Серія «Світовий бестселер рідною мовою»).

ISBN 978-966-917-152-8 (укр.).

ISBN 978-966-917-099-6 (серія).

Може здатися, що нова повість Джеймса Бовена «Світ очима кота Боба» — тривіальна історія про рудого вуличного кота й колишнього наркомана. Проте в усіх кумедних і сумних епізодах читач бачить людину, яка, навіть попри трагічний збіг обставин, прагне стати ліпшою. Автор розповідає про те, як був складним підлітком, як «підсів» на зілля, як десять років поневірявся в Лондоні та як рудий вуличний кіт допоміг йому здолати згубну звичку і віднайти віру в себе та людей.

УДК 821.111'06-3=161.2

ББК 84(4Англ)6-4

ISBN 978-966-917-152-8 (укр.)
ISBN 978-966-917-099-6 (серія)
ISBN 978-144-477-757-4 (англ.)

© Панченко В. О.,
пер. з англ., 2017
© ПП «РІДНА МОВА», 2017

Розділ 1

Нічний вартувий

То був один із тих днів, коли все, що може відбуватися не так, іде саме не так.

Почалося з того, що зранку чомусь не задзвонив будильник, і я проспав. Отож ми з Бобом, моїм котом, вийшли з дому пізніше, ніж зазвичай. Сівши в автобус, який мав відвезти нас із Тотенгема, де я жив, до Айлінгтона — там я продав часопис «*Big Issue*», — я хотів був трохи перепочити, та вже за п'ять хвилин не забарилася ще гірша пригода.

Боб, за своєю звичкою, дремав на сусідньому сидінні, аж раптом підняв голову й підозріливо озирнувся. За два роки відтоді, як ми вперше зустрілися, Бобова здатність відчувати небезпеку жодного разу його не зраджувала. За мить автобус наповнився різким смородом горілої пластмаси, а схвильований водій оголосив, що «наша поїздка закінчилася» і пасажирам слід «негайно покинути салон».

Звісно, це не дуже скидалося на загибель «Титаніка», однак люду в автобусі було чимало, тож тиснява й штовханина знялися добрячі. Бобові аж ніяк не хотілося долучатися до переляканих пасажирів, тож ми зачекали, поки більшість їх вийде, і опинилися на вулиці чи не останніми. І це було нівроку мудро: хоча в автобусі й страшенно смерділо, зате там було принаймні тепло.

Автобус зламався навпроти району новобудов, тут віяв крижаний поривчастий вітер. Я подумки зрадів, що вранці, гарячково метушачись квартирою, пов'язав Бобові на шию вовняний шалик.

часопис, небеса розверзлися — і нам із Бобом довелося ховатися від дощу за кілька ярдів від нашого місця, у проході між банком і конторською будівлею.

Боб — кіт терплячий, однак він по-справжньому ненавидить дощ — надто коли надворі холодно. Ховаючись сьогодні від набридливих крапель, він аж скулився. Його яскраво-рудий колушок побляк, став менш помітним. Зрозуміло, що перехожі тепер менше звертали на нього увагу, отож і продав я менше часописів, ніж зазвичай.

Ущухати дощ не збирався, тож Боб невдовзі дав мені зрозуміти, що більше не хоче стовбичити на вулиці. Він промовисто позирав на мене, скрутившись у клубочок, немов рудий їжак. Я розумів його, але покинути роботу не міг: наближалися вихідні, слід було заробити досить грошей, щоб вистачило до понеділка. А мій стос часописів, здавалося, нітрохи не зменшився.

І — на додачу до всього лиха — по обіді до нас присікався молодий хвацький полісмен. Він уже не вперше набридав нам із Бобом — і я чудово розумів, що не востаннє, — але саме того дня він надто вже надокучив мені. Я знав, що маю повне право продавати часопис на цьому місці. У мене було посвідчення продавця, і я міг тут працювати з ранку до ночі — якщо не порушував громадського порядку.

На жаль, цей полісмен не мав нині іншого клопоту, крім причіпок до мене. Я вже не знаю, що він сподівався в мене знайти — чи наркотики, чи зброю, — однак я нічим не міг його потішити.

Роздратований полісмен заходився розпитувати мене про Боба. Я пояснив, що цей кіт офіційно належить мені — у нього навіть є мікрочип. Це остаточно зіпсувало молодикові настрій, і він на решті пішов собі — похмурий, як дощове небо над містом.

Ми простояли біля метро ще години зо дві, але надвечір, коли конторські службовці пішли додому і на вулиці натомість з'явилися п'янички та парубчаки, які шукали собі клопоту, я вирішив, що на сьогодні досить.

Я був засмучений. За цілий день мені пощастило продати лише десять часописів, хоча зазвичай я продаю набагато більше. Обідати дешевими консервами з хлібом я звик — тож померти з голоду не боявся. На те, щоб сплатити за газ і електрику, а також купити їжу Бобові, теж вистачало. Однак після вихідних доведеться знову торгувати біля метро, а цього мені дуже не хотілося: за прогнозом погоди мали йти дощі, а я й зараз почувався недобре...

Уже в автобусі я відчув, що застудився. Мене нудило, часом ставало млосно. «Отакої! Тільки цього мені бракувало!» — думав я, соваючись на сидінні й намагаючись задрімати.

Небо тим часом стало темним, мов чорнило, й вулиці осяяло світло ліхтарів. Нічний Лондон чарував Боба: поки я дрімав, він сидів біля вікна, поринувши у власний світ.

Дорогою до Тотенгема було повно автомобілів, як і вранці, тож автобус плентався, ніби слимак. Десь за Ньюїнгтон-Грін мене здолав глибокий сон...

Прокинувся я від того, що хтось торкав мене за ногу й лоскотав щоку вусами. Розплющивши очі, я побачив, що Боб терся писком об моє обличчя й лапою плескав мене по коліну.

— Що таке? — спитав я трохи сердито.

Боб у відповідь обернувся до кабіни водія, а потім подався проходом між сидіннями, раз по раз обертаючись і стривожено позираючи на мене.

Що ж до самого автобуса, то з ним не сталося нічого серйозного — просто перегрівся двигун, однак водій сказав, що доведеться чекати на механіка з транспортної компанії. Отож дві дюжини пасажирів, ремствуючи й скаржачись на долю, півгодини стояли на холодній бруківці, аж поки підійшов новий автобус.

Того ранку на вулицях було повно автомобілів, тож ми з Бобом дісталися до Айлінгтон-Грін години за півтори. Ми істотно запізнювались; я боявся пропустити обідню перерву — чи не найвигіднішу пору для торгівлі часописами.

Як і завжди, п'ятихвилинний перехід до нашого місця біля станції метро «Ейнджел» зайняв хвилин із п'ятнадцять — і все через Боба. Часом я вів kota на шкіряному повідку, але частіше він мандрував у мене на плечах, зацікавлено оглядаючи навколишній світ, наче моряк на вахті зі старовинного корабля. Таке видовище людям трапляється не щодня, тож майже кожні десять ярдів хтось вітався з Бобом, зупинявся, щоб погладити чи сфотографувати kota. Я нікому не відмовляв: мій чарівний харизматичний приятель любив увагу — якщо вона не завдавала йому прикрощів. А з цим, на жаль, нам не завжди щастило.

Першою того дня нас зупинила низенька літня росіянка: як доглядати котів, вона знала так само, як я — російську поезію.

— О, *кошка!* Яка гарненька! — вигукнула вона, коли ми прямували Кемден-Песседж — вуличкою на півдні Айлінгтон-Грін, відомою своїми ресторанами, барами й антикварними крамничками. Я зупинився, щоб вона могла привітатися з Бобом як слід, та вона чомусь нахилилася до kota — і спробувала помацати його за ніс. Намір, правду кажучи, не наймудріший.

Боб умить вигнув спину, гучно й сердито зашипів — і дико змахнув лапою, відганяючи жінку. На щастя, він не встиг її подряпати — але все-таки трохи злякав, тож я кілька хвилин стояв на місці, аж поки переконався, що з нею все гаразд.

— Нічого, нічого. Я просто хотіла його погладити, — твердила зблідла жінка.

Її поважний вік змушував мене хвилюватися: чи не станеться в неї з переляку серцевий напад.

— Ніколи не робіть так із тваринами, мадам, — із ввічливою усмішкою мовив я. — Що ви вчинили б, якби хтось надумав лізти пальцем вам в обличчя? Вам іще пощастило, що кіт вас не дряпнув.

— Я не хотіла його скривдити, — наполягала жінка.

Мені стало трохи жаль її.

— Гаразд. Не будемо сваритися, — примирливо сказав я.

Боб не дуже охоче, але все ж таки заспокоївся — і навіть дозволив жінці обережно погладити себе по спині. Леді, зі свого боку, без упину просила вибачення, а мені вже хотілося здихатись її.

— Пробачте, пробачте, будь ласка, — повторювала вона.

— Нічого, нічого, — відповідав я, уже через силу усміхаючись.

Коли ми нарешті дісталися до станції метро, я наперед поставив рюкзак на тротуар, щоб Боб міг улаштуватись на ньому якнайзручніше, і заходився викладати стоси часописів, куплених напередодні в тутешнього координатора «Big Issue»: сьогодні я збирався продати їх хоча б зо дві дюжини — ми, як і завжди, потребували грошей.

Проте день нам випав справді невдалий.

Із середини дня над Лондоном поповзли зловісні свинцеві хмари. Перш ніж я встиг продати хоч один